

HRVATSKI JEZIK

viša razina
ŠKOLSKI ESEJ

Hrvatski jezik

Školski esej

Prazna stranica

HRV A IK-1 D-S008

99

OPĆE UPUTE

Pred Vama su ispitni materijali za školski esej iz Hrvatskoga jezika. Za pisanje školskoga eseja predviđeno je 160 minuta bez prekida. Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

U ovoj **knjižici** nalaze se dva zadatka otvorenoga tipa. Pozorno pročitajte oba zadatka i pripadajuće tekstove.

Odaberite samo jedan zadatak koji Vama više odgovara i odgovorite samo na taj zadatak.

Način pisanja

Školski esej pišite na **listu za školski esej**.

Obvezno pišite pisanim slovima, uredno i čitko.

Obvezno pišite crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se ne će bodovati.

Rabite ga kao pomoć u oblikovanju i pisanju školskoga eseja tako da na njemu osmislite školski esej, a zatim ga čitko napišite na **list za školski esej**.

Bodovanje

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Školski esej koji ima manje riječi od propisanoga ne će se bodovati.

Školski esej pisan velikim tiskanim slovima i neuredno ili nečitko napisan ne će se vrjednovati ni bodovati. Ne će se vrjednovati ni bodovati školski esej čiji je sadržaj neprimjeren i odudara od pravila za posebne slučajeve vrjednovanja propisane *Ispitnim katalogom za državnu maturu iz Hrvatskoga jezika*.

Smjernice za pisanje školskoga eseja niz su sadržajnih uputa za pisanje školskoga eseja. U svoj školski esej morate uvrstiti sve smjernice za pisanje. Redoslijed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Bodovat će se pravopisna i gramatička točnost školskoga eseja.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 8 stranica, od toga 2 prazne.

1. ZADATAK

Pred Vama se (u okviru ispod) nalazi ulomak iz romana *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca. Pozorno ga pročitajte.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute i smjernice za pisanje** školskoga esaja. Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga esaja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za školski esej.

Liječnik dođe u osam i po i, mada se nije izrazio povoljno, ipak reče da misli kako smrt ne mora nastupiti uskoro. Izjavio je da će se izmjenjivati poboljšanja i pogoršanja, od kojih će zavisiti starčev život i razum.

– Bilo bi bolje da umre što prije – bila je posljednja njegova riječ.

Eugène prepusti čiču Goriotu Bianchonovoj brizi i pođe gđi de Nucingen odnijeti tužne vijesti koje su u njegovu duhu, još prožetu osjećajem obiteljskih dužnosti, suzbile svaku radost.

– Recite joj neka se ipak zabavlja – dovikne mu čiča Goriot koji je izgledao kao da spava, ali je sjeo u krevetu u času kad je Rastignac odlazio.

Mladić je došao Delphini sav potresen i zatekao ju je počeošljanu, obuvenu; još je trebalo samo da odjene plesnu haljinu. (...)

– Kako to, niste odjeveni? – upita ona.

– Ali, gospođo, vaš otac...

– Opet moj otac! – uzvikne ona i presiječe mu riječ. – Nećete me valjda učiti mojim dužnostima prema ocu. Poznajem ja oca odavno. Ni riječi više, Eugène. Slušat ću vas istom kad se odjenete. Thérèse je sve pripremila u vašemu stanu; moja kočija čeka, uzmite je; brzo se vratite. O ocu ćemo razgovarati dok budemo išli na ples. Treba krenuti ranije, jer uđemo li u povorku kočija, bit ćemo sretni ako se pojavimo i u jedanaest sati.

Honoré de Balzac, *Otac Goriot*

Hrvatski jezik

Školski esej

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redosljed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Predstavite roman *Otac Goriot* u kontekstu vremena u kojem je nastao.

Ukratko opišite lik oca Goriota i njegov život. Navedite likove čija se sudbina isprepliće s njegovom.

Odredite odnos oca Goriota prema kćerima i njihov odnos prema njemu. Primjerima iz polaznoga teksta prikazite jedan i drugi odnos. Koji su uzroci takva ponašanja kćeri prema ocu?

Kako ostali likovi u romanu gledaju na taj odnos?

Što Vi mislite o odgojnim metodama oca Goriota? Obrazložite.

Svoje tvrdnje potkrijepite argumentima iz polaznoga teksta ili iz sadržaja romana.

2. ZADATAK

Pred Vama se (u okviru ispod) nalazi ulomak iz eseja Slobodana Prosperova Novaka o A. B. Šimiću i u njemu Šimićeva pjesma *Opomena*.

Na sljedećoj stranici nalaze se **upute** i **smjernice za pisanje** školskoga eseja. Pozorno ih pročitajte.

Ne zaboravite da za pisanje školskoga eseja odabirete samo jedan od dvaju ponuđenih zadataka.

Pozorno pročitajte oba zadatka u cijelosti prije odabira zadatka za školski esej.

Iza naslova svoje zbirke pjesama skrio je Šimić svoje vjerovanje da se prema diktatu pjesnikove duše u poeziji zbivaju alkemijska preobraženja materijalnih i vidljivih stvari. Taj avangardist nije htio vjerovati u materijalno kao njegovi futuristički prethodnici, niti je vjerovao u strojeve niti u bešćutnost lutaka. (...)

Po njemu umjetnost se iskazuje u ekspresivnosti, a ne u ljepoti, ali dok je u proglasima bio patetičan, u vlastitoj je lirici bio prigušen i odmjeran. Njemu je vlastita književnost bila krik, ali ne samo krik prema van, nego još više krik prema unutra. Zato njegovom lirikom odjekuje tišina. (...)

Suštinu svemira tražio je u zvijezdama za koje je bio uvjeren da su najbolje vidljive kroz nutrinu duše. (...) Bio je pjesnik koji je stvorio astralne stihove što su posjedovali neobičnu blizinu s vječnošću:

Opomena

Čovječe pazi
da ne ideš malen
ispod zvijezda!

Pusti
da cijelog tebe prođe
blaga svjetlost zvijezda!

Da ni za čim ne žališ
kad se budeš zadnjim pogledima
rastajo od zvijezda!

Na svom koncu
mjesto u prah
pređi sav u zvijezde!

Hrvatski jezik

Školski esej

UPUTE

Školski esej mora biti napisan na **listu za školski esej**.

Školski esej mora biti napisan čitko, pisanim slovima i crnom ili plavom kemijskom olovkom ili nalivperom.

Svoj školski esej oblikujte kao zaokruženu cjelinu s **uvodom, razradbom i zaključkom**.

Školski esej treba imati od **400** do **600** riječi.

Pazite da Vaš školski esej bude **pravopisno i gramatički točan**.

U svoj školski esej morate uvrstiti sve **smjernice za pisanje**.

Redosljed ponuđenih smjernica ne obvezuje Vas u oblikovanju školskoga eseja.

Smjernice za pisanje

Predstavite Antuna Branka Šimića u kontekstu književnoga pravca u kojemu je stvarao.

Kako Prosperov Novak tumači naslov Šimićeve zbirke? Navedite temeljna obilježja Šimićeve poezije.

Interpretirajte pjesmu *Opomena* oslanjajući se posebno na ključne riječi pjesme. Svrstajte pjesmu *Opomena* u tematske cjeline Šimićeva pjesništva. Objasnite smisao naslova pjesme. Odredite ulogu glagolskih oblika i razgodaka u strukturi pjesme. Što predlaže Šimić čovjeku u posljednjoj strofi?

Komentirajte rečenicu Prosperova Novaka: *Suštinu svemira tražio je u zvijezdama za koje je bio uvjeren da su najbolje vidljive kroz nutrinu duše*.

Kakav je Vaš osobni doživljaj Šimićeve poezije?

Svoje tvrdnje potkrijepite citatima ili parafrazama iz pjesme.

Prazna stranica

